

Varangerhalvøya
nasjonalparkstyre

Tiltaksplan for 2022-2023

Varangerhalvøya Nasjonalparkstyre / Várnjárgga álbmotmeahccestivra / Varenkinniemen Kansalistarhaan styryi

Varangerhalvøya nasjonalpark/ Várnjárgga álbmotmeahcci/ Varenkinniemen
Kansalistaras

Persfjorden – Syltefjorden Landskapsvernområde / Biezavuona-Oardduvuona
suodjemeahcci

Syltefjorddalen Naturreservat / Oardu luondumeahcci

Sandfjordneset Naturreservat og Ytre Syltevika Naturreservat

Gapahuk og portal ved startpunkt Ordo /Oardojavre/ Ortojoki

Bakgrunn

Denne planen omfatter tiltak som Varangerhalvøya nasjonalparkstyre vil gjennomføre i 2022 – 2023 som del av forvaltningen av verneområdene som Varangerhalvøya Nasjonalparkstyre forvalter –

Arealer :

- Varangerhalvøya Nasjonalpark 1804 km²
- Persfjorden – Syltefjorden landskapsvernområde 246 Km²
- Syltefjorddalen Naturreservat 19 km²
- Sandfjordneset Naturreservat 0,5 km²
- Ytre Syltevika Naturreservat 8,3 km²

Hvert år blir forvaltningen av verneområdene tildelt midler for å styrke og ivareta verneverdiene i verneområdene. Dette er statlige investeringsmidler som skal gå til investering i informasjon, skjøtsel og tilrettelegging, samt større anskaffelser av nødvendig utstyr for å ivareta verneformålet. Hvor mye er avhengig av innmeldt behov fra nasjonalparkstyret, tilgjengelige budsjettmidler i Miljødirektoratet og prioriteringer til styret.

Tiltakene i planen baseres på trusler mot verneverdier, mål om å bedre naturtilstanden og tiltak på bakgrunn av nasjonalparkens besøksstrategi som sikrer en forutsigbar og målrettet forvaltning. Planen synliggjør også hva vernemyndigheten gjennomfører av tiltak, og har bestilt av tjenester hos Statens naturoppsyn.

Enkelte tiltak kan ikke forventes fullfinansiert/ ferdigstilt før i 2023, og planen har således et toårig perspektiv. Større tiltak etter 2023 vil være definert i tiltaksliste i langsiktig forvaltningsplan.

Mål

Målet med tiltaksplanen er at den skal gi grunnlaget for en målrettet og forutsigbar forvaltning av tiltaksmidlene til Varangerhalvøya nasjonalparkstyre 2022-2023. Planen er da en plan som synliggjør planlagt skjøtsel i disse områdene.

Strategi for bruk av tiltaksmidler i verneområder i Norge 2021-2023 sier;

"Styrket ivaretagelse av verneverdiene i verneområdene og oppfølging av handlingsplan for styrket forvaltning av verneområdene" prioriteres. Tiltaksmidlene fordeles på bakgrunn av dagens trusselbilde og har som formål å ivareta, samt forbedre tilstanden i verneområdene. Midlene prioriteres derfor til tiltak som virker avbøtende på negative påvirkningsfaktorer der verneverdiene er truet.

Forankring

Tiltaksplanen baseres på prioriteringer for 2022 i styremøte 6. desember i 2021, SNO bestillingsdialog 1 og 2 samt endelig vedtak i styremøte 23 mai.

En del av tiltakene er overført fra 2020/ 2021 da det ikke var budsjettmessig dekning, eller at coronasituasjonen medførte at tiltakene måtte utsettes til neste år. En del tiltak er påbegynt i 2021.

Nasjonale føringer - Virkemidler/strategi

Regjeringen vil bevare et representativt utvalg av norsk natur for kommende generasjoner, og en god forvaltning av verneområder er viktig for å kunne nå dette målet. Regjeringen ferdigstilte i 2019 Handlingsplan for styrket forvaltning av verneområdene, og ett av tiltakene i planen er å oppdatere strategi for bruk av midler til tiltak i verneområder innen 2021. Ifølge tildelingsbrevet til Miljødirektoratet for 2019 skal "Styrket ivaretagelse av verneverdiene i verneområdene og oppfølging av handlingsplan for styrket forvaltning av verneområdene" prioriteres. Tiltaksmidlene fordeles på bakgrunn av dagens trusselbilde og har som formål å ivareta, samt forbedre tilstanden i verneområdene. Midlene prioriteres derfor til tiltak som virker avbøtende på negative påvirkningsfaktorer der verneverdiene er truet.

Klimaendringene kan forventes å gi økt stress for mange av artene og naturtypene i verneområdene og kan gi endringer i sammensetningen av arter. For å minimere de negative effektene av klimaendringer på verneverdiene, må andre negative påvirkninger begrenses mest mulig. Eksempler på dette er gjengroing, forstyrrelser og forurensning. I tillegg bør forvaltningen av verneområder nå ta ekstra hensyn til klimaeffekter i planlegging av tiltak. Skjøtselstiltak, som fjerning av fremmede arter, må for eksempel antas å øke i omfang som følge av klimaendringene, og planlegging av tilretteleggingstiltak som etablering av stier og broer, må ta høyde for økte nedbørmengder med påfølgende flom- og rasfare.

Retningslinjer for tiltaksmidlene

"Midlane går til tiltak som er naudsynte for å ta vare på verneverdiane, inkludert utgreiingar som er naudsynte før tiltak, informasjonstiltak og skjøtels- og tilretteleggingstiltak. Tilretteleggingstiltaka omfattar opparbeiding av stigar, klopping og merking for å betre tilgjenge i verneområda og samstundes styre ferdsla i og rundt sårbar natur i verneområda. Midlane nyttast òg til informasjonstiltak i alle typar av verneområde i samband med ny merkevare for Noregs nasjonalparker og til utarbeiding av besøksstrategiar for nasjonalparker og andre verneområde med store besøkstall eller særskilde utfordringar. Alle tiltak skal vere i tråd med godkjent forvaltnings-/skjøtelsplan for verneområda og andre relevante styringsdokument."

Posten for tiltaksmidler er en statlig investeringspost for forvaltningsmyndighetenes prioriterte tiltak i verneområder. Midlene skal derfor kun benyttes til tiltak i forvaltningsmyndighetens egen regi, ev. til kjøp av tjenester for gjennomføring av tiltakene. Midlene kan ikke benyttes som tilskudd til andre aktører. Drift og vedlikehold av infrastruktur (veier, toaletter, parkeringsplasser o.l.) utenfor verneområdene finansieres ikke over tiltaksmidlene.

For å kunne ivareta verneverdiene innenfor verneområder, vil det av og til være nødvendig å gjennomføre tiltak også utenfor verneområdene. Dette betinger samarbeid og avtale med grunneiere. Et eksempel på et slikt tiltak er når uttak av fremmede arter innenfor og utenfor vernegrensene må sees i sammenheng for at tiltaket skal få optimal effekt.

For å oppnå en god forvaltning av verneområder, kan det være nødvendig med generelle naturkartlegginger, sårbarhetsvurderinger, brukerundersøkelser, utarbeidelse av forvaltnings- og skjøtelsplaner, overvåking og utarbeidelse av nettsider o.a. Slike tiltak finansieres ikke over kap./post 1420.31, men over andre budsjettposter.

Ferdigstilling jamfør tidligere prioriteringer av nasjonalparkstyret

Varangerhalvøya nasjonalparkstyre har gjennom å bli pilot i prosjektet Merkevarestrategi for Norges nasjonalparker – 2015 - 2018, forpliktet seg til å prioritere arbeid med informasjon på startpunkter i sin tiltaksplan. Pilotarbeidet er nå slutt og vi er i mål med og har implementert ny merkevare for :

- informasjonspunkt Varangerbotn Vuonnabahta (utendørs jfr. ny merkevare)
- Informasjonspunkt Kiberg Bierge (innendørs – åpent sommerstid)

Startpunkt:

- Komagdalen/ Stuorrajohka/Komagdaali
- Nattfjellaldalen/ Idjaávže, Koppakuru.
- Startpunkt Ordo/ Orda/ Ortojárvi (de siste detaljer kommer på plass i 2022)
- I tillegg kommer informasjonspunkt ved Sandfjorddalen

Noen tiltak er også under planlegging. Disse tiltakene er forankret i Besøksstrategien for Varangerhalvøya nasjonalpark, vedtatt i juni 2015 – herunder utvidet parkering i Varangerbotn.

I 2021 vedtas kvensk navn for nasjonalparken og en strategi for mer synliggjøring av kvensk språk og kultur i verneområdene er påbegynt 2021-2022. Målet er å implementere kvenske navn på kart og karttavler, brosjyre, startpunktsskilt innen 2022

Tildeling i 2022 var

Omsøkte tiltaksmidler til Varangerhalvøya nasjonalpark og de 4 andre verneområdene var i **2022 850 000** kr, I tillegg kom søknad om 120 000 kr som SNO disponerer på konkrete oppdrag jfr. bestilling fra styret.

Styret ble tildelt 600 000 kr tiltak og SNO fikk tildelt omsøkt beløp på 120 000 kr. Styret har søkt om og fått tildelt 350 000 kr til driftsutgifter i 2022, og 20 000 kr til forvaltningsplanarbeid.

Tabell.1. Tiltak oppdrag for nasjonalparkstyret 120 000 kr tilført for gjennomføring 2022 - Statens naturoppsyn (regnskapsansvarlig).

Tiltak som krever eksterne midler – prioritert 2021 – Tilføring ekstra midler til Statens naturoppsyn		
Hvor	Hva	Gjennomføres av/ kommentar
Persfjorden – Syltefjorden landskapsvernområde 10 000 kr	Søppelaksjon i verneområdet etter nærmere anvisning Hestmanneset (lokalitet for Finnmarkssvineblom)	SNO Vadsø (avtale med skoleklasse i Vardø)
Ytre Syltevika naturreservat 60 000 kr	Fortsette søppelaksjon i naturreservatet Utfrakt av avfall i samarbeid med kystvakt eller helikopter	SNO Vadsø , Lokalkontakt SNO Hamningberg i samarbeid med forvalter.
Persfjorden – Syltefjorden landskapsvernområde og Sandfjordneset NR 20 000 kr	Fjerning av marint avfall og notposer XL på strendene i landskapsvernområdet og i naturreservat ved behov	SNO Vadsø 1 m3 plastball utafor lille frøkenholla – avklare egnet metode for fjerning – levering mottak 1 not sandfjordneset NR 1 not Ytre Syltevika – Gamvikneset vest
Sandfjordneset naturreservat 20 000 kr	Forbedre gjerde ut i elva, som holder sau ute av naturreservatet	SNO Vadsø

Innspill om ønsket SNO ressurs i verneområder. (Sett inn nye linjer for hvert ønsket utført oppdrag)

2022						Fyller ut av SNO			
Forvaltningmyndighet		Varangerhalvøya nasjonalparkstyre Vårnårgga álbotmeahccestivra Varenkinniemen kansalistarhaan styri							
Verneområde/Tema	Prioritering	Beskrivelse av oppdrag og metode	Forankring i planverktøy	Rapportering (Verneområdelogg, Artsobs, Natstat).	Merknad	Ansvarlig i SNO-L	Tidsbruk (dagsverk)	Gjennomført ja/nei	Kommentarer
Verneområde/Tilrettelegging									
Varangerhalvøya nasjonalpark Startpunkt Ordo - siste finish startpunkt	1	Montere vedkasse bakside gapahuk og opphenging infotavler, bålplassetablering, forankre gapahuk i hjørner i bakken, hente plankett på pinne og montere på stein ved krysning av Syltefjordelva		Verneområdelogg	Må avtale om vedlikehold med lokalekrefter	Tana	5		
Varangerhalvøya nasjonalpark - Kloppebru over Syltefjordelva	2	Bistå i oppsett/ nedtak av bru ved behov	Tiltaksplan	Verneområdelogg	Må avtale om bru utsett med lokalekrefter	Tana	4		
Varangerhalvøya nasjonalpark - Komagdalen startpunkt	3	Klopp på/av Fimmel vår/høst, infobrosjyrer i gapahuken	Tiltaksplan	Verneområdelogg	Vedsekker må andre ta og infobrosjyre har vi ikke	Vadsø	2		Ved og renhold av utdo går ut
Varangerhalvøya nasjonalpark - Komagdalen startpunkt	2	Établere ferdselstøtter	Tiltaksplan	Verneområdelogg	Avklares med MD(Heidi)	Vadsø	2		
Varangerhalvøya nasjonalpark Natfjeldalen startpunkt	2	Infobrosjyre i infokasse, bytt ut skiltstenger/stiskilt Natfjeldalen	Tiltaksplan	Verneområdelogg	Infobrosjyre har vi ikke og vedsekker må andre ta		2		Vedsekker må andre ta
Åpning startpunkt - Varangerhalvøya nasjonalpark - Ordo og Natfjeldalen	2	Bidra ved arr. Ordo og Natfjeldalen -		Verneområdelogg	Avklare tidspunkt		6		
Verneområde/Skjøtsel									
Syltefjorddalen naturreservat	1	Fjerne sandlupinforekomst i utkant av naturreservat, ved slått, oppgraving etc.	Tiltaksplan	Verneområdelogg	Ta bilde av lokalitet mht. størrelse lokalitet før/etter. Foreslår flytting til bevaringsmål og Natstat	Tana	4		
Sandfjordneset naturreservat	1	Jage sau ut av gjerde i naturreservatet	Tiltaksplan	Verneområdelogg	Tjenestkjøp Torfinn	Vadsø			tjenestkjøpsavtale
Sandfjordneset naturreservat	2	Infoskriv ved inngang av naturreservatet som ber besøkende samle søppel	Tiltaksplan	Verneområdelogg	Tjenestkjøp Torfinn	Vadsø			tjenestkjøpsavtale
Ytre Syltevik naturreservat	2	Infoskriv som ber besøkende plukke søppel, utlegg bigbag og vedsekker for innsamling	Tiltaksplan	Verneområdelogg	Tjenestkjøp Torfinn Big bag plasseres utenfor vernegrensen	Vadsø			tjenestkjøpsavtale
Persfjorden - Syltefjorden landskapsvernområde	3	Formidle bigbags til lokalforeninger som vil samle søppel	Tiltaksplan			Vadsø	1		
Persfjorden - Syltefjorden landskapsvernområde	1	Montere utedo ved Syltevikmoan	Tiltaksplan	Verneområdelogg	Tjenestkjøp Torfinn	Vadsø			tjenestkjøpsavtale
Varangerhalvøya nasjonalpark / Syltefjorddalen naturreservat - løveskilt snøskuterløyper	1	Oppsett løveskilt skuterløyper - Komagdalen, Ordo syd og øst, Bierfaljohka nedenfor Torvhaugbekken, (løveskilt Skallelv ved fiskesti sommer)	Tiltaksplan	Verneområdelogg	Gjennomført	Vadsø	4	Ja	
Varangerhalvøya nasjonalpark - Underskilt på løveskilt om periodevis jaktforbud og båndtvang i sone A av NP	1	- Bergeby (2), Coskoiivi, V-jakobselv Nerslatta, Oardo sør	Tiltaksplan	Verneområdelogg		Vadsø	6		

Varangerhalvøya nasjonalpark - bytte ut karttavler til ny når de kommer - Vask av nyoppsatte tavler	2	montere topplanke på tretavle og ny karttavle På Skallelv, Vasselva i Vestre Jakobselv, Bergeby	Tiltaksplan	Verneområdelogg		Vadsø	6		
Verneområde/Bevaringsmål									
Varangerhalvøya nasjonalpark - vurdere slitasje sti - Komagdalen, Ordo og Nattfjeldalen, ved tiltak klopplegging/ grusing	2	Vurdere slitasje stier startpunktet mht slitasje og erosjon - bevaringsmål-natstat	Tiltaksplan	NatStat	SNO i samarbeid med forvalter	Vadsø			
Persfjorden - Syltefjorden landscapsvernområde - Lokalitet Finmarkssvineblom	1	Vurdere forekomst omfang, vurdere effekt av igangsatte tiltak søppelrydding - bevaringsmål - natstat	Tiltaksplan	NatStat	SNO i samarbeid med forvalter	Vadsø			Finmarkssvineblom
Verneområde/Tilsyn og kontroll									
Varangerhalvøya nasjonalpark - Motorferdseloppsyn i spesielle innsatsområder om behov og etter nærmere avtale med nasjonalparkstyret	1	Stoppe ulovlig snøskuterkjøring ved hekkeområder for rovfugl i randsonen av nasjonalparken. Arter med funksjonsområde i nasjonalparken (1 lokalitet KØ, 1 lokalitet JF)	Tiltaksplan	Verneområdelogg	SNO/ Reinpoltiet	Vadsø	4		
Varangerhalvøya nasjonalpark, praksis friluftsliv komagdalen	3	Tilsyn med praksis veduttak vier, telting og el- sykling i Komagdalen i høysesong (juli)	Tiltaksplan	Verneområdelogg		Vadsø			
Varangerhalvøya nasjonalpark - VAKE-kitekonkurranse	1	Tilsyn med kitekonkurransen VAKE - trase og vilkår i tillatelse	Tiltaksplan	Verneområdelogg	Ikke konkurranse i år	Vadsø		x	Går ut
Varangerhalvøya nasjonalpark m.fl - dispensasjoner . Kontroll vilkår	2	Se til at vilkår i dispensasjoner følges - kontroller i felt	Tiltaksplan	Verneområdelogg		Vadsø			
Varangerhalvøya nasjonalpark - Cortenståltavler, Komagdalen, Sandfjorddalen og 4 lokaliteter langs vei	1	Tilsyn med at cortenståltavler er faste i fundament	Tiltaksplan	Verneområdelogg	Cortenstål ved crossbane Vardø, Vadsø, Seida og Brannsetta.	Vadsø			Tilsyn med innfestingen på fundament er utenfor vår kompetanse

Forøvrige løpende tiltak følges opp av forvalter

- Organisere ved til åpne gapahuker. I forbindelse med andre oppdrag - tilføre ved til linjehyttene om Båtsfjord røde kors/ Komagvær jff ikke får anledning til dette, og Stormheim i forbindelse med samarbeide om tilsyn og vedlikehold på disse sikringsbuene.
- Stativ for infobrosjyrer henges opp i Ragnarok og Telegrafhytta/ Telebu, infobrosjyrer suppleres i infokasser på startpunkter. Ragnarokk med do behøver maling.
- Bjørneskarhytta – avklare bruksregler i hyttbok og tilførsel ved/ gass - i samarbeid med Komagvær jff. Bidra til å få nytt vindu på plass.
- Huhtirchokat/ Stormheim bua – i samarbeid med reinbeitedistriktet/ lokale krefter – utedo når reinbeitedistriktet har registrert bygget med nr hos FEFO. Bidra til at ny dør kommer på plass.
- Oppsynshytta Sandfjorddalen – se til at den blir ferdigstilt og klar til bruk – bytte panelet på sydveggen.
- Tracklog for anbefalt sommer og vinterrute fra Komagdalen til Ordo legges på nett.
- Elgbeite i Komagdalen og Syltefjorddalen vinterstid – følges med beitetrykk på vinteren i vierbeitene
- Oppsett av løveskilt på stier ved anadrome vassdrag der det er behov ved verneområdene. Skallelv mangler

Tabell 3.

Tiltak Nasjonalparkstyret er tildelt midler for å gjennomføre i 2022

Ferdsteller Komagdalen og Nattfjelldalen kr 0

Vårsjekk hengebru Komagdalen , nytt dekke 30 000 kr,

Forsterkning wirefester hengebru – 0 kr (-20 000 utsatt) –

Fjerne gammel klopp og etablere ny – Storelva sti til Nattfjelldalen – 95 000 (-5000) kr

Kartlegge etterlatenskaper linjetrase Komagdalen til Ordo – 0 kr (- 45 000)

Infopunkt Kiberg – fundament og skilt – 40 000 kr

Glasstavler og skilt – utskifting implementering kvensk navn 100 000 kr

Gapahuk startpunkt nattfjelldalen – ferdigstille – 25 000

Grusing parkering startpunkt Ordo – 40 000 kr

Parkeringsutvidelse Infopunkt Varangerbotn – 225 000 kr (-25 000)

Sjøppelfjerning Telebu, indre syltevikta – 45 000 kr

SUM: 600 000 (første prioritering tilsa 710 000 kr)

*Midler til oversettelse av nettside til flere språk omsøkes Miljødirektoratet.

Bilde fra tiltenkt utvidet parkering ved E75, og område hvor sti skal anlegges fra parkering ned mot gapahuk – infopunkt Varangerhalvøya nasjonalpark –Vuonnabahta - Varangerbotn -

**Parkeringsareal for ny parkering ved Varanger samiske museum/ Informasjonspunkt
Varangerhalvøya nasjonalpark – bedre skilting fra E75 gir økt Parkeringsbehov**

Kloppbru i Ordo som settes ut på vårsommer og tas inn på høsten årlig.

Klopp ved brua over Storelva som man må krysse på vei opp til Nattfjelldalen – skiftes ut.